

Suvestinė redakcija nuo 2025-01-01

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2007, Nr. [7-290](#), i. k. 1072250ISAK0000V-14

Nauja redakcija nuo 2022-10-04:

Nr. [V-1510](#), 2022-09-30, paskelbta TAR 2022-10-03, i. k. 2022-20016

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL STACIONARINIŲ PALIATYVIOSIOS PAGALBOS PASLAUGŲ SUAUGUSIESIEMS IR VAIKAMS TEIKIMO REIKALAVIMŲ APRAŠO, AMBULATORINIŲ PALIATYVIOSIOS PAGALBOS PASLAUGŲ SUAUGUSIESIEMS IR VAIKAMS TEIKIMO REIKALAVIMŲ APRAŠO, DIENOS STACIONARO PALIATYVIOSIOS PAGALBOS PASLAUGŲ SUAUGUSIESIEMS IR VAIKAMS TEIKIMO REIKALAVIMŲ APRAŠO IR PALIATYVIOSIOS PAGALBOS TEIKIMO PAGRINDŲ MOKYMO PROGRAMOS REIKALAVIMŲ APRAŠO PATVIRTINIMO

2007 m. sausio 11 d. Nr. V-14
Vilnius

Pakeistas teisės akto pavadinimas:

Nr. [V-136](#), 2024-01-31, paskelbta TAR 2024-02-01, i. k. 2024-01851

1. T v i r t i n u pridedamus:
 - 1.1. Stacionarinių paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiesiems ir vaikams teikimo reikalavimų aprašą;
 - 1.2. Ambulatorinių paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiesiems ir vaikams teikimo reikalavimų aprašą;
 - 1.3. Dienos stacionaro paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiesiems ir vaikams teikimo reikalavimų aprašą.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [V-136](#), 2024-01-31, paskelbta TAR 2024-02-01, i. k. 2024-01851

- 1.4. Paliatyviosios pagalbos teikimo pagrindų mokymo programos reikalavimų aprašą.
- Papunkčio numeracijos pakeitimas:*
Nr. [V-136](#), 2024-01-31, paskelbta TAR 2024-02-01, i. k. 2024-01851

2. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal veiklos sritį.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

RIMVYDAS TURČINSKAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro
2007 m. sausio 11 d. įsakymu Nr. V-14
(Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro
2022 m. rugsėjo 30 d. įsakymo Nr. V-1510
redakcija)

STACIONARINIŲ PALIATYVIOSIOS PAGALBOS PASLAUGŲ SUAUGUSIESIEMS IR VAIKAMS TEIKIMO REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Stacionarinių paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiesiems ir vaikams teikimo aprašas (toliau – Aprašas) nustato stacionarinių paliatyviosios pagalbos asmens sveikatos priežiūros paslaugų suaugusiesiems ir vaikams (toliau – stacionarinės paliatyviosios pagalbos paslaugos) teikimo tvarką, šias paslaugas teikiančių specialistų profesinio pasirengimo reikalavimus ir rekomenduojamą darbo krūvį, reikalavimus patalpoms, medicinos priemonėms, kitoms priemonėms ir stacionarinės paliatyviosios pagalbos paslaugų apmokėjimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – PSDF) biudžeto lėšomis tvarką.

2. Apraše vartojama sąvoka **paliatyvioji pagalba** – paciento, sergančio pavojinga gyvybei liga, ir jo artimųjų gyvenimo kokybės gerinimo priemonės, apimančios kančių palengvinimą, ligos sukeltų simptomų bei kitų ligų valdymą ir prevenciją bei padedančios spręsti kitas fizines, psichosocialines ir dvasines problemas.

3. Stacionarines paliatyviosios pagalbos paslaugas teikia asmens sveikatos priežiūros įstaigos, turinčios asmens sveikatos priežiūros veiklos licenciją teikti stacionarines paliatyviosios pagalbos paslaugas.

II SKYRIUS REIKALAVIMAI SPECIALISTAMS IR REKOMENDUOJAMAS JŲ DARBO KRŪVIS

4. Stacionarines paliatyviosios pagalbos paslaugas pagal atitinkamos profesinės kvalifikacijos gydytojo medicinos normoje apibrėžtą kompetenciją teikia visų profesinių kvalifikacijų gydytojai ir kiti Aprašo 5 punkte išvardyti specialistai, išklause paliatyviosios pagalbos teikimo pagrindų mokymo programą, suderintą su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, ir turintys tai patvirtinantį pažymėjimą. Kas penkerius metus, skaičiuojant nuo paliatyviosios pagalbos teikimo pagrindų mokymo programos baigimo dienos, gydytojai ir kiti specialistai turi išklausti ne trumpesnę kaip 8 val. paliatyviosios pagalbos teikimo profesinės kvalifikacijos tobulinimo programą, suderintą su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija. Reikalavimai paliatyviosios pagalbos teikimo pagrindų mokymo programai nustatyti šiuo įsakymu patvirtintame Paliatyviosios pagalbos teikimo pagrindų mokymo programos reikalavimų apraše.

5. Stacionarines paliatyviosios pagalbos paslaugas pagal kompetenciją teikia specialistų komanda, kurią sudaro gydytojas, slaugytojas, slaugytojo padėjėjas, medicinos psichologas, kineziterapeutas ir socialinis darbuotojas (toliau – specialistų komanda). Specialistų komandos darbą koordinuoja gydytojas, kurio sprendimu į specialistų komandą gali būti įtraukti ir kiti asmens sveikatos priežiūros specialistai, dirbantys stacionarines paliatyviosios pagalbos paslaugas teikiančioje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje arba teikiantys asmens sveikatos priežiūros paslaugas pagal šios įstaigos sutartį su kita asmens sveikatos priežiūros įstaiga.

6. Rekomenduojamas specialistų, teikiančių stacionarines paliatyviosios pagalbos paslaugas, darbo krūvis (per dieną):

6.1. gydytojas, dirbdamas 1 etato krūviu, paslaugas teikia ne daugiau kaip 8 pacientų;

6.2. slaugytojas, dirbdamas 1 etato krūviu, paslaugas teikia ne daugiau kaip 4 pacientams;

6.3. socialinis darbuotojas, dirbdamas 1 etato krūviu, paslaugas teikia ne daugiau kaip 8 pacientų;

6.4. medicinos psichologas, dirbdamas 1 etato krūviu, paslaugas teikia ne daugiau kaip 8 asmenims (pacientams ir (arba) jų artimiesiems);

6.5. slaugytojo padėjėjas, dirbdamas 1 etato krūviu, paslaugas teikia ne daugiau kaip 4 pacientams.

6.6. kineziterapeutas, dirbdamas 1 etato krūviu, paslaugas teikia ne daugiau kaip 8 pacientams.

III SKYRIUS

REIKALAVIMAI PATALPOMS, MEDICINOS PRIEMONĖMS IR KITOMS PRIEMONĖMS

7. Asmens sveikatos priežiūros įstaigoje (toliau – ASPĮ) turi būti įrengtos šios patalpos:

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-784](#), 2023-07-07, paskelbta TAR 2023-07-07, i. k. 2023-14169

7.1. priėmimo patalpa;

7.2. asmens higienos (sanitarinio švarinimo) patalpa;

7.3. palatos, kuriose gali būti gydomi ne daugiau nei 2 pacientai. Bent viena iš palatų turi būti vienvietė;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [V-1510](#), 2022-09-30, paskelbta TAR 2022-10-03, i. k. 2022-20016

7.4. procedūrų kabinetas;

7.5. personalo poilsio patalpa;

7.6. neįgaliesiems pritaikyti tualetai;

7.7. neįgaliesiems pritaikyti vonia ir (ar) dušas;

7.8. laikino mirusiųjų laikymo patalpa;

7.9. psichologinei pagalbai teikti pritaikytos patalpos;

7.10. bendroji patalpa, kurioje kiekvienam asmeniui turi būti sudaryta galimybė atsisėsti ar važiuoti vežimėliu ir nevaržomai judėti;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [V-136](#), 2024-01-31, paskelbta TAR 2024-02-01, i. k. 2024-01851

7¹. Viena paliatyviosios pagalbos skyriuje stacionarinė paliatyviosios pagalbos paslauga teikiama ne daugiau kaip 16 pacientų.

Papildyta punktu:

Nr. [V-784](#), 2023-07-07, paskelbta TAR 2023-07-07, i. k. 2023-14169

8. ASPĮ turi būti:

8.1. medicinos priemonės, nustatytos Palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugos teikimo reikalavimų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. V-393 „Dėl Palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugos teikimo reikalavimų aprašo patvirtinimo“;

8.2. personalo iškviatimo sistema palatose.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-1510](#), 2022-09-30, paskelbta TAR 2022-10-03, i. k. 2022-20016

IV SKYRIUS

STACIONARINIŲ PALIATYVIOSIOS PAGALBOS PASLAUGŲ TEIKIMO TVARKA

9. Stacionarinės paliatyviosios pagalbos paslaugos teikiamos suaugusiems pacientams, kurių sveikatos būklė atitinka visus šiuos kriterijus:

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-784](#), 2023-07-07, paskelbta TAR 2023-07-07, i. k. 2023-14169

9.1. ligai gydyti išnaudotos visos aktyviojo gydymo galimybės (išskyrus chemoterapiją, spindulinę terapiją, paliatyviąją chemoterapiją, biologinę terapiją, hormonų terapiją ir dializes), liga progresuojanti ir pavojinga gyvybei;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [V-784](#), 2023-07-07, paskelbta TAR 2023-07-07, i. k. 2023-14169

9.2. paciento sveikatos būklė pagal Rytų kooperatinės onkologijos grupės (angl. Eastern Cooperative Oncology Group, ECOG) skalę įvertinta 1 arba daugiau balų ir (arba) BARTHEL indeksas – 60 arba mažiau balų, ir (arba) Karnovskio indeksas – 40 arba mažiau balų;

9.3. pacientui reikalinga simptomų terapija, t.y. ligos simptomų valdymas, kuris gali pagerinti paciento ir jo artimųjų gyvenimo kokybę.

9¹. Stacionarinės paliatyviosios pagalbos paslaugos teikiamos vaikams, sergantiems progresuojančia ir pavojinga gyvybei liga, kai reikalinga simptomų terapija, t. y. ligos simptomų valdymas, kuris gali pagerinti paciento ir jo artimųjų gyvenimo kokybę.

Papildyta punktu:

Nr. [V-784](#), 2023-07-07, paskelbta TAR 2023-07-07, i. k. 2023-14169

10. Siuntimą stacionarinėms paliatyviosios pagalbos paslaugoms gauti išrašo gydantis gydytojas, užpildydamas formą E027 Siuntimas konsultacijai, tyrimams, gydymui arba formą Nr. 027/a „Medicinos dokumentų išrašas / siuntimas“, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. V-120 „Dėl privalomų sveikatos statistikos apskaitos ir kitų tipinių formų bei privalomų sveikatos statistikos ataskaitų formų patvirtinimo“ (toliau – siuntimas). Siuntimas nerašomas, kai pacientas iš palaikomojo gydymo ir slaugos skyriaus perkeliamas į tos pačios asmens sveikatos priežiūros įstaigos paliatyviosios pagalbos skyrių.

11. Stacionarines paliatyviosios pagalbos paslaugas teikiantis gydytojas, įvertinęs paciento sveikatos būklę ir susipažinęs su paciento medicinos dokumentais, kartu su specialistų komandos nariais ir, esant indikacijų, kitais sveikatos priežiūros specialistais bei paciento artimaisiais nustato paliatyviosios pagalbos paslaugų teikimo mastą ir vietą ir sudaro paliatyviosios pagalbos paslaugų teikimo planą (toliau – Planas). Planas turi apimti paciento fizinių, psichologinių, socialinių ir dvasinių poreikių tenkinimą, atsižvelgiant į paciento vertybes. Paliatyvioji pagalba pradedama teikti tik paliatyviąją pagalbą teikiančiai specialistų komandai (paliatyviosios pagalbos gydytojas, slaugytojas ir medicinos psichologas) su pacientu ir (ar) jo artimaisiais aptarus paliatyviosios pagalbos teikimo planą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-784](#), 2023-07-07, paskelbta TAR 2023-07-07, i. k. 2023-14169

12. Stacionarines paliatyviosios pagalbos paslaugas teikiantis gydytojas, baigus paciento gydymą stacionare, organizuoja tęstinių ambulatorinių paliatyviosios pagalbos paslaugų teikimą ir formoje E003 Stacionaro epikrizė arba 003/a „Gydymo stacionare ligos istorijos“ (dalyje „epikrizė“) nurodo ambulatorinių paliatyviosios pagalbos paslaugų teikimo rekomendacijas.

13. Teikiant paliatyviosios pagalbos paslaugas turi būti:

13.1. užtikrinama paciento ligos simptomų prevencija, kontrolė ir organizmo funkcijų palaikymas – malšinamas skausmas, pykinimas, šalinami kvėpavimo sutrikimai ir kiti varginantys simptomai, taikant farmakologines ir nefarmakologines priemones;

13.2. padedama pacientui ir jo artimiesiems susitaikyti su liga ir jos baigtimi, užtikrinant psichologinę pagalbą pacientui ir (ar) jo artimiesiems, paliatyviosios pagalbos specialistų komandai;

13.3. užtikrinamas paciento socialinių poreikių vertinimas ir stebėjimas, socialinės pagalbos planavimas ir teikimas, tarpininkavimas, atstovavimas pacientui sprendžiant socialines problemas. Turi būti naudojamos visos priemonės, padedančios užtikrinti paciento orumą, autonomiją, kuo aktyvesnį gyvenimą iki mirties;

13.4. suteikiama pacientui ir jo artimiesiems žinių apie paliatyviąją pagalbą;

13.5. naudojamos visos priemonės, padedančios užtikrinti paciento orumą, autonomiją, kuo aktyvesnį gyvenimą iki mirties;

13.6. esant indikacijų, taikomi kiti paliatyviosios pagalbos veiksmai ir (arba) procedūros, atliekami ASPĮ:

13.6.1. dirbtinė plaučių ventiliacija;

13.6.2. deguonies terapija;

13.6.3. enterinis ir (ar) parenterinis maitinimas;

13.6.4. žarnyno valymas;

13.6.5. invazinės skausmo malšinimo paslaugos;

13.6.6. stomų ir dirbtinių angų priežiūra;

13.6.7. skysčių išsiurbimas iš kvėpavimo takų;

13.6.8. šlapimo pūslės kateterizavimas;

13.6.9. pavienės medicininės reabilitacijos paslaugos;

13.6.10. žaizdų, opų, pragulų priežiūra;

13.6.11. implantuoto centrinės venos kateterio naudojimas ir priežiūra;

13.6.12. morfino pompų administravimas ir priežiūra;

13.6.13. esant indikacijų, kiti paliatyviosios pagalbos veiksmai arba procedūros.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-784](#), 2023-07-07, paskelbta TAR 2023-07-07, i. k. 2023-14169

14. Medicinos psichologas, teikdamas stacionarines paliatyviosios pagalbos paslaugas, padeda pacientui bei jo artimiesiems įveikti su liga ir jos progresavimu susijusias psichologines problemas, padeda jiems prisitaikyti prie paliatyvaus gydymo, teikia psichologinę pagalbą paciento artimiesiems netekties ir gedėjimo laikotarpiu, bendradarbiauja su kitais specialistų komandos nariais ir teikia jiems psichologinę bei emocinę pagalbą.

15. Kai teikiant stacionarines paliatyviosios pagalbos paslaugas pacientams yra taikoma dirbtinė plaučių ventiliacija, rekomenduojama, kad ne rečiau kaip kas 3 mėn. pacientų sveikatos būklę vertintų gydytojai specialistai (suaugusiesiems konsultaciją teikia gydytojas anesteziologas reanimatologas arba gydytojas pulmonologas, vaikams konsultaciją teikia vaikų intensyviosios terapijos gydytojas arba gydytojas vaikų pulmonologas, arba gydytojas anesteziologas reanimatologas).

16. Esant indikacijų:

16.1. gydytojo specialisto konsultacija turi būti suteikta ne vėliau kaip per 3 dienas;

16.2. pacientas turi būti perkeliamas į kitą ASPĮ ar jos skyrių, kur galėtų būti suteikta reikiama pagalba (pvz., suformuotos stomos, esant mechaniniam žarnų nepraeinamumui, ir kt.).

17. Pacientui ir (ar) jo artimiesiems pageidaujant, pacientui ir (ar) jo artimiesiems gali būti teikiama dvasinė pagalba. Esant poreikiui, ši pagalba taip pat teikiama paliatyviąją pagalbą teikiantiems specialistams. ASPĮ dvasinė pagalba teikiama vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. liepos 24 d. įsakymu Nr. V-639 „Dėl sielovados patarnavimų teikimo sveikatos priežiūros įstaigose“.

18. Psichologinė ir (ar) socialinė pagalba ASPĮ nustatyta tvarka gali būti teikiama paciento artimiesiems ir po paciento mirties.

19. Teikiant stacionarines paliatyvosios pagalbos paslaugas turi būti užtikrinama:

19.1. paslaugos teikimas 24 val. per parą, kiekvieną dieną;

19.2. galimybė paciento artimiesiems lankyti pacientą bet kurią savaitės dieną, bet kuriuo paros metu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-784](#), 2023-07-07, paskelbta TAR 2023-07-07, i. k. 2023-14169

V SKYRIUS

STACIONARINĖS PALIATYVIOSIOS PAGALBOS PASLAUGOS IR ŠIŲ PASLAUGŲ IŠLAIDŲ APMOKĖJIMO PSDF BIUDŽETO LĖŠOMIS TVARKA

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [V-2011](#), 2022-12-30, paskelbta TAR 2022-12-30, i. k. 2022-27544

19¹. Stacionarinės paliatyvosios pagalbos paslaugos, teikiamos suaugusiesiems ir vaikams PSDF biudžeto lėšomis:

19¹.1. paliatyvioji pagalba suaugusiesiems;

19¹.2. paliatyvioji pagalba vaikams;

19¹.3. paliatyvioji pagalba suaugusiesiems ir vaikams, kai atliekama dirbtinė plaučių ventiliacija;

19¹.4. paliatyvioji pagalba naujagimiams ir jaunesniems nei 2 metų vaikams, kai taikoma visiška parenterinės mitybos terapija;

19¹.5. paliatyvioji pagalba vyresniems nei 2 metų vaikams ir suaugusiesiems, kai taikoma visiška parenterinės mitybos terapija;

19¹.6. paliatyvioji pagalba naujagimiams ir jaunesniems nei 2 metų vaikams, kai pacientui atliekama dirbtinė plaučių ventiliacija ir taikoma visiška parenterinės mitybos terapija;

19¹.7. paliatyvioji pagalba vyresniems nei 2 metų vaikams ir suaugusiesiems, kai pacientui atliekama dirbtinė plaučių ventiliacija ir taikoma visiška parenterinės mitybos terapija.

Papildyta punktu:

Nr. [V-2011](#), 2022-12-30, paskelbta TAR 2022-12-30, i. k. 2022-27544

19². *Neteko galios nuo 2024-02-02*

Punkto naikinimas:

Nr. [V-136](#), 2024-01-31, paskelbta TAR 2024-02-01, i. k. 2024-01851

Papildyta punktu:

Nr. [V-2011](#), 2022-12-30, paskelbta TAR 2022-12-30, i. k. 2022-27544

19³. Jei suaugusiesiems ar vaikams, sergantiems ligomis, kurių kodai pagal TLK-10-AM – T91.3, S14.0, S14.1, T09.3, G04, G95 ir G99.2, nustatoma tetraplegija, kai ASIA-A, B, C tipo pažeidimas yra C2–C5 lygio, ir atliekama tracheostoma ir (ar) turi būti atliekama dirbtinė plaučių ventiliacija, įstaigos vadovo nustatyta tvarka per dieną jiems namuose gali būti suteikiama iki 13 ambulatorinės paliatyvosios pagalbos paslaugų, apmokamų PSDF biudžeto lėšomis (gydytojų konsiliumo ar gydytojų konsultacinės komisijos išvada dėl šių paslaugų kiekio turi būti įrašyta paciento medicinos dokumentuose).

Papildyta punktu:

Nr. [V-2011](#), 2022-12-30, paskelbta TAR 2022-12-30, i. k. 2022-27544

20. Stacionarinės paliatyviosios pagalbos paslaugų išlaidos apmokamos PSDF biudžeto lėšomis neribojant šių paslaugų teikimo trukmės ir nepriklausomai nuo to, ar pacientui jau buvo suteiktos stacionarinės slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugos.

21. Jeigu teikiant stacionarinės paliatyviosios pagalbos paslaugas pacientui dėl indikacijų pradedamos teikti aktyviajam gydymui priskiriamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos, iš PSDF biudžeto lėšų ASPĮ už stacionarinės paliatyviosios pagalbos paslaugas apmokama už faktinį lovadienių skaičių (lovadienių skaičius apskaičiuojamas iš išvykimo iš ASPĮ datos atimant atvykimo į ASPĮ datą. Jei pacientas atvyko ir išvyko tą pačią dieną, lovadienių skaičius prilyginamas vienam). Jei stacionarines paliatyviosios pagalbos paslaugas gaunančiam pacientui dėl indikacijų teikiamos hemodializės, skubiosios pagalbos skyriuje būtiniosios pagalbos paslaugos, stebėjimo paslaugos, brangūs tyrimai ir procedūros, taip pat onkologijos dienos stacionaro, hematologijos, kai atliekama kraujo komponentų transfuzija, ar kitos dienos stacionaro paslaugos, jos apmokamos atskirai.

22. Stacionarinės paliatyviosios pagalbos paslaugos apmokamos pagal bazinės kainas, nustatytas Asmens sveikatos priežiūros paslaugų (išskyrus aktyviojo gydymo), apmokamų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis, ir jų bazinių kainų sąrašė bei Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis mokamų priemonių prie metinio bazinio mokėjimo už greitosios medicinos pagalbos ir pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas bei gerus darbo rezultatus sąrašė, patvirtintuose Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2022 m. lapkričio 3 d. įsakymu Nr. V-1630 „Dėl asmens sveikatos priežiūros paslaugų ir jų bazinių kainų sąrašo bei su šiomis paslaugomis susijusių priemonių, mokamų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis, sąrašų patvirtinimo

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-2011](#), 2022-12-30, paskelbta TAR 2022-12-30, i. k. 2022-27544

Nr. [V-136](#), 2024-01-31, paskelbta TAR 2024-02-01, i. k. 2024-01851

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro
2007 m. sausio 11 d. įsakymu Nr. V-14
(Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro
2024 m. sausio 31 d. įsakymo Nr. V-136
redakcija)

**AMBULATORINIŲ PALIATYVIOSIOS PAGALBOS PASLAUGŲ SUAUGUSIESIEMS IR
VAIKAMS TEIKIMO REIKALAVIMŲ APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Ambulatorinių paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiesiems ir vaikams teikimo reikalavimų aprašas (toliau – Aprašas) nustato ambulatorinių paliatyviosios pagalbos asmens sveikatos priežiūros paslaugų suaugusiesiems ir vaikams (toliau – ambulatorinės paliatyviosios pagalbos paslaugos) teikimo tvarką, šias paslaugas teikiančių asmens sveikatos priežiūros įstaigų (toliau – ASPĮ) specialistų profesinio pasirengimo reikalavimus, rekomenduojamą jų darbo krūvį, reikalavimus patalpoms, medicinos priemonėms bei kitai įrangai ir ambulatorinių paliatyviosios pagalbos paslaugų apmokėjimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – PSDF) biudžeto lėšomis tvarką.

2. Ambulatorines paliatyviosios pagalbos paslaugas teikia asmens sveikatos priežiūros įstaigos, turinčios asmens sveikatos priežiūros veiklos licenciją, suteikiančią teisę teikti ambulatorines paliatyviosios pagalbos paslaugas.

3. Ambulatorinės paliatyviosios pagalbos paslaugos teikiamos paciento namuose, socialinės globos įstaigoje, ugdymo įstaigoje ir (arba) darbovietėje (toliau – namai).

4. Ambulatorinės paliatyviosios pagalbos paslaugos namuose neteikiamos pacientams, kuriems teikiamos ambulatorinės slaugos paslaugos namuose (toliau – ASPN), išskyrus pacientus, kuriems teikiama gleivių išsiurbimo paslauga pagal Ambulatorinės slaugos paslaugų namuose teikimo reikalavimų ir šių paslaugų apmokėjimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. V-1026 „Dėl Ambulatorinių slaugos paslaugų namuose teikimo reikalavimų ir šių paslaugų apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

5. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos šiuo įsakymu patvirtintame Stacionariųjų paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiesiems ir vaikams teikimo reikalavimų apraše ir kituose sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

**II SKYRIUS
REIKALAVIMAI SPECIALISTAMS IR REKOMENDUOJAMAS JŲ DARBO KRŪVIS**

6. Ambulatorines paliatyviosios pagalbos paslaugas pagal kompetenciją teikia specialistų komanda, kurią sudaro gydytojas, slaugytojas, slaugytojo padėjėjas, socialinis darbuotojas, medicinos psichologas, kineziterapeutas (toliau – specialistų komanda), išskyrus Aprašo 8 punkte nurodytą atvejį. Specialistų komandos darbą koordinuoja gydytojas, kurio sprendimu į specialistų komandą gali būti įtraukti ir kiti specialistai.

7. Specialistų komandoje ambulatorines paliatyviosios pagalbos paslaugas pagal atitinkamos profesinės kvalifikacijos gydytojo medicinos normoje apibrėžtą kompetenciją teikia visų profesinių kvalifikacijų gydytojai. Gydytojai ir kiti Aprašo 6 punkte nurodyti specialistai turi būti išklauseję paliatyviosios pagalbos teikimo pagrindų mokymo programą, suderintą su Lietuvos Respublikos

sveikatos apsaugos ministerija, ir turintys tai patvirtinantį pažymėjimą. Paliatyviosios pagalbos teikimo pagrindų mokymo programos reikalavimai nustatyti šiuo įsakymu patvirtintame Paliatyviosios pagalbos teikimo pagrindų mokymo programos reikalavimų apraše. Kas penkerius metus, skaičiuojant nuo paliatyviosios pagalbos teikimo pagrindų mokymo programos baigimo dienos, gydytojai ir kiti Aprašo 6 punkte nurodyti specialistai turi išklaudyti ne trumpesnę kaip 8 val. paliatyviosios pagalbos teikimo profesinės kvalifikacijos tobulinimo programą, suderintą su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija.

8. Jeigu ambulatorines paliatyviosios pagalbos paslaugas teikianti ASPI teikia ir ASPN, ambulatorines paliatyviosios pagalbos paslaugas gali teikti ASPN komandos nariai, papildomai išklause ne trumpesnę kaip 36 val. teorijos ir 8 val. praktikos paliatyviosios pagalbos teikimo mokymo programą, suderintą su Sveikatos apsaugos ministerija, ir turintys tai patvirtinantį pažymėjimą.

9. Ambulatorinės paliatyviosios pagalbos paslaugos namuose teikiamos kiekvieną dieną nuo 8 val. iki 20 val. Rekomenduojama užtikrinti specialistų komandai priklausančių slaugytojo ir slaugytojo padėjėjo (toliau – slaugytojo ir slaugytojo padėjėjo komanda) paliatyviosios pagalbos paslaugų teikimą kiekvieną dieną nuo 20 val. iki 8 val. savarankiškai arba pagal paslaugų teikimo sutartį su kita ambulatorinės paliatyviosios pagalbos paslaugas teikiančia įstaiga. Savivaldybėje rekomenduojama užtikrinti bent vienos slaugytojo ir slaugytojo padėjėjo komandos paliatyviosios pagalbos paslaugų teikimą kiekvieną dieną nuo 20 val. iki 8 val.

10. Ambulatorines paliatyviosios pagalbos paslaugas paciento namuose teikiančių specialistų rekomenduojami darbo krūviai (per dieną):

- 10.1. gydytojas, dirbdamas 1 etato krūviu, paslaugas teikia ne daugiau kaip 8 pacientams;
- 10.2. slaugytojas, dirbdamas 1 etato krūviu, paslaugas teikia ne daugiau kaip 8 pacientams;
- 10.3. socialinis darbuotojas, dirbdamas 1 etato krūviu, paslaugas teikia ne daugiau kaip 8 pacientams;
- 10.4. medicinos psichologas, dirbdamas 1 etato krūviu, paslaugas teikia ne daugiau kaip 8 asmenims (pacientams ir (arba) jų artimiesiems);
- 10.5. kineziterapeutas, dirbdamas 1 etato krūviu, paslaugas teikia ne daugiau kaip 8 pacientams;
- 10.6. slaugytojo padėjėjas, dirbdamas 1 etato krūviu, paslaugas teikia ne daugiau kaip 4 pacientams.

III SKYRIUS

REIKALAVIMAI PATALPOMS, MEDICINOS PRIEMONĖMS IR KITAI ĮRANGAI

11. Vykdami į paciento namus teikti ambulatorinių paliatyviosios pagalbos paslaugų, gydytojai ir slaugytojai privalo turėti paliatyviosios pagalbos teikimo priemonių rinkinį, kurį sudaro:

- 11.1. fonendoskopas;
- 11.2. kraujospūdžio matavimo aparatas;
- 11.3. pincetas;
- 11.4. sterilūs ir nesterilūs įvairių dydžių pleistrai;
- 11.5. vienkartinės pirštinės (sterilios ir nesterilios);
- 11.6. sterilus ir nesterilus tvarsčiai;
- 11.7. nesterili vata;
- 11.8. vienkartiniai švirkštai;
- 11.9. asmens sveikatos priežiūros įstaigos pirmosios medicinos pagalbos rinkinys, atitinkantis Asmens sveikatos priežiūros įstaigos pirmosios medicinos pagalbos rinkinio apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 11 d. įsakymu Nr.

V-450 „Dėl Asmens sveikatos priežiūros įstaigos pirmosios medicinos pagalbos rinkinio aprašo, Pirmosios pagalbos rinkinio aprašo ir Asmens sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijos teikiant pirmąją medicinos pagalbą aprašo patvirtinimo“, nustatytus reikalavimus;

11.10. kitos priemonės, atsižvelgiant į paciento poreikius.

IV SKYRIUS

AMBULATORINIŲ PALIATYVIOSIOS PAGALBOS PASLAUGŲ TEIKIMO TVARKA

12. Ambulatorinės paliatyviosios pagalbos paslaugos teikiamos suaugusiems asmenims, kurių sveikatos būklė atitinka visus šiuos kriterijus:

12.1. ligai gydyti išnaudotos visos aktyviojo gydymo galimybės (išskyrus chemoterapiją, spindulinę terapiją, paliatyviąją chemoterapiją, biologinę terapiją, hormonų terapiją ir dializes), liga progresuojanti ir pavojinga gyvybei;

12.2. paciento sveikatos būklė pagal Rytų kooperatinės onkologijos grupės (angl. Eastern Cooperative Oncology Group, ECOG) skalę įvertinta 1 arba daugiau balų ir (arba) BARTHEL indeksas – 60 arba mažiau balų, ir (arba) Karnovskio indeksas – 40 arba mažiau balų;

12.3. pacientui reikalinga simptomų terapija, t. y. ligos simptomų valdymas, kuris gali pagerinti paciento ir jo artimųjų gyvenimo kokybę.

13. Vaikams ambulatorinės paliatyviosios pagalbos paslaugos teikiamos, jei vaikas serga progresuojančia ir pavojinga gyvybei liga, kai reikalinga simptomų terapija, t. y. ligos simptomų valdymas, kuris gali pagerinti paciento ir jo artimųjų gyvenimo kokybę.

14. Siuntimą ambulatorinėms paliatyviosios pagalbos paslaugoms gauti išrašo gydantis gydytojas, užpildydamas elektroninį medicinos dokumentą E027 „Siuntimas konsultacijai, tyrimams, gydymui“.

15. Ambulatorinės paliatyviosios pagalbos paslaugas teikiantis gydytojas, įvertinęs paciento sveikatos būklę ir susipažinęs su paciento medicinos dokumentais, kartu su specialistų komandos ir, esant indikacijų, kitais sveikatos priežiūros specialistais bei paciento artimaisiais nustato paliatyviosios pagalbos paslaugų teikimo poreikį, mastą, vietą ir sudaro paciento gydymo ir priežiūros planą, o nustatęs, kad paciento sveikatos būklė neatitinka ambulatorinių paliatyviosios pagalbos paslaugų teikimo kriterijų, nurodytų Aprašo 12 arba 13 punkte, užpildo elektroninį medicinos dokumentą E027 „Siuntimas konsultacijai, tyrimams, gydymui“, kuriame įrašo išvadą ir informuoja paciento šeimos gydytoją. Specialistų komandos nariai ne vėliau kaip kitą parą nuo paciento gydymo ir priežiūros plano sudarymo dienos pradeda vykdyti gydytojo sudarytą planą.

16. Teikiant ambulatorinės paliatyviosios pagalbos paslaugas paciento namuose, pirmąjį vizitą organizuoja slaugytojas, socialinis darbuotojas arba slaugytojo padėjėjas.

17. Vykdamas paciento gydymo ir priežiūros planą, ambulatorinės paliatyviosios pagalbos paslaugos gali būti teikiamos keletą kartų per dieną.

18. Teikiant paliatyviosios pagalbos paslaugas turi būti:

18.1. sudaromas individualus paliatyviosios pagalbos pacientui planas, apimantis paciento paliatyviosios pagalbos fizinių, psichologinių, socialinių ir dvasinių poreikių nustatymą ir jų tenkinimą, atsižvelgiant į paciento vertybes, planuojama ir teikiama socialinė pagalba, tarpininkaujama sprendžiant socialines problemas;

18.2. su pacientu ir jo artimaisiais aptariamas paliatyviosios pagalbos teikimo planas. Paliatyvioji pagalba pradeda teikti tik paliatyviąją pagalbą teikiančiai specialistų komandai (gydytojui, slaugytojui ir medicinos psichologui) su pacientu ir (ar) jo artimaisiais aptarus paliatyviosios pagalbos teikimo planą;

18.3. užtikrinama paciento ligos simptomų prevencija, kontrolė ir organizmo funkcijų palaikymas – malšinamas skausmas, pykinimas, šalinami kvėpavimo sutrikimai ir kiti varginantys simptomai, taikant farmakologines ir nefarmakologines priemones;

18.4. padedama pacientui ir jo artimiesiems susitaikyti su liga ir jos baigtimi, užtikrinant psichologinę pagalbą pacientui ir (ar) jo artimiesiems, paliatyviosios pagalbos specialistų komandai;

18.5. suteikiama pacientui ir jo artimiesiems žinių apie paliatyviąją pagalbą;

18.6. naudojamos visos priemonės, padedančios užtikrinti paciento orumą, autonomiją, kuo aktyvesnį gyvenimą iki mirties;

18.7. esant indikacijų, taikomi kiti paliatyviosios pagalbos veiksmai ir (arba) procedūros, atliekami ASPĮ:

18.7.1. dirbtinė plaučių ventiliacija;

18.7.2. deguonies terapija;

18.7.3. enterinis ir (ar) parenterinis maitinimas;

18.7.4. žarnyno valymas;

18.7.5. invazinės skausmo malšinimo paslaugos;

18.7.6. stomų ir dirbtinių angų priežiūra;

18.7.7. skysčių išsiurbimas iš kvėpavimo takų;

18.7.8. šlapimo pūslės kateterizavimas;

18.7.9. pavienės medicininės reabilitacijos paslaugos;

18.7.10. žaizdų, opų, pragulų priežiūra;

18.7.11. implantuoto centrinės venos kateterio naudojimas ir priežiūra;

18.7.12. morfino pumpų administravimas ir priežiūra;

18.7.13. esant indikacijų, kiti paliatyviosios pagalbos veiksmai arba procedūros.

19. Esant indikacijų, pacientai gali būti siunčiami į ASPĮ, teikiančias reikiamas asmens sveikatos priežiūros paslaugas (pvz., stomoms suformuoti esant mechaniniam žarnų nepraeinamumui ir kt.).

20. Pacientui ir (ar) jo artimiesiems pageidaujant, pacientui ir (ar) jo artimiesiems gali būti teikiama dvasinė pagalba. Esant poreikiui, ši pagalba taip pat teikiama paliatyviąją pagalbą teikiantiems specialistams. ASPĮ dvasinė pagalba teikiama vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. liepos 24 d. įsakymu Nr. V-639 „Dėl sielovados patarnavimų teikimo sveikatos priežiūros įstaigose“.

21. Apie pacientui pradėtas teikti ambulatorines paliatyviosios pagalbos paslaugas nedelsiant informuojamas paciento šeimos gydytojas.

22. Psichologinė ir (ar) socialinė pagalba ASPĮ nustatyta tvarka gali būti teikiama paciento artimiesiems ir po paciento mirties.

V SKYRIUS

AMBULATORINIŲ PALIATYVIOSIOS PAGALBOS PASLAUGŲ IŠLAIDŲ APMOKĖJIMO PSDF BIUDŽETO LĖŠOMIS TVARKA

23. Ambulatorinės paliatyviosios pagalbos paslaugos, individualiai atskirų specialistų teikiamos pacientams – suaugusiesiems ir vaikams – namuose PSDF biudžeto lėšomis:

23.1. paliatyvioji pagalba vaikams ir suaugusiesiems (teikia gydytojas);

23.2. paliatyvioji pagalba vaikams ir suaugusiesiems (teikia slaugytojas ir (ar) socialinis darbuotojas, ir (ar) medicinos psichologas, ir (ar) kineziterapeutas, ir (ar) slaugytojo padėjėjas);

23.3. paliatyvioji pagalba vaikams ir suaugusiesiems (teikia slaugytojas kartu su slaugytojo padėjėju).

24. Jei suaugusiesiems ar vaikams, sergantiems ligomis, kurių kodai pagal Tarptautinės statistinės ligų ir susijusių sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtąjį pataisytą ir papildytą leidimą „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM) T91.3, S14.0, S14.1, T09.3, G04, G.12.2, G95 ir G99.2, nustatoma tetraplegija, kai ASIA-A, B, C tipo pažeidimas yra C2–C5 lygio, ir atliekama tracheostoma ir (ar) turi būti atliekama dirbtinė plaučių ventiliacija, paliatyviosios

pagalbos paslaugas tekiančios įstaigos vadovo nustatyta tvarka per dieną jiems namuose gali būti suteikiama iki 13 ambulatorinės paliatyviosios pagalbos paslaugų, apmokamų PSDF biudžeto lėšomis (gydytojų konsiliumo ar gydytojų konsultacinės komisijos išvada dėl šių paslaugų kiekio turi būti įrašyta paciento medicinos dokumentuose).

25. Iš PSDF biudžeto lėšų per dieną gali būti apmokamos ne daugiau kaip 3 ambulatorinės paliatyviosios pagalbos paslaugos, suteiktos vienam asmeniui (suaugusiajam ar vaikui).

26. Ambulatorinės paliatyviosios pagalbos paslaugos, teikiamos paciento namuose, apmokamos pagal bazines kainas, nustatytas Asmens sveikatos priežiūros paslaugų (išskyrus aktyviojo gydymo), apmokamų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis, ir jų bazinių kainų sąrašę, patvirtintame Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2022 m. lapkričio 3 d. įsakymu Nr. V-1630 „Dėl asmens sveikatos priežiūros paslaugų ir jų bazinių kainų sąrašo bei su šiomis paslaugomis susijusių priemonių, mokamų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis, sąrašų patvirtinimo“.

Priedo pakeitimai:

Nr. [V-136](#), 2024-01-31, paskelbta TAR 2024-02-01, i. k. 2024-01851

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro
2024 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. V-136

DIENOS STACIONARO PALIATYVIOSIOS PAGALBOS PASLAUGŲ SUAUGUSIESIEMS IR VAIKAMS TEIKIMO REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Dienos stacionaro paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiesiems ir vaikams teikimo reikalavimų aprašas (toliau – Aprašas) nustato dienos stacionaro paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiesiems ir vaikams (toliau – dienos stacionaro paliatyviosios pagalbos paslaugos) teikimo tvarką, šias paslaugas teikiančių asmens sveikatos priežiūros įstaigų (toliau – ASPI) specialistų profesinio pasirengimo reikalavimus, rekomenduojamą jų darbo krūvį, reikalavimus patalpoms, medicinos priemonėms bei kitai įrangai ir dienos stacionaro paliatyviosios pagalbos paslaugų apmokėjimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – PSDF) biudžeto lėšomis tvarką.

2. Dienos stacionaro paliatyviosios pagalbos paslaugas teikia asmens sveikatos priežiūros įstaigos, turinčios asmens sveikatos priežiūros veiklos licenciją, suteikiančią teisę teikti dienos stacionaro paliatyviosios pagalbos paslaugas.

3. Dienos stacionaro paliatyviosios pagalbos paslaugos neteikiamos pacientams, kuriems teikiamos ambulatorinės slaugos paslaugos namuose (toliau – ASPN), išskyrus pacientus, kuriems teikiama gleivių išsiurbimo paslauga pagal Ambulatorinės slaugos paslaugų namuose teikimo reikalavimų ir šių paslaugų apmokėjimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. V-1026 „Dėl Ambulatorinių slaugos paslaugų namuose teikimo reikalavimų ir šių paslaugų apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

4. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos šiuo įsakymu patvirtintame Stacionarinių paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiesiems ir vaikams teikimo reikalavimų apraše ir kituose sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

II SKYRIUS REIKALAVIMAI SPECIALISTAMS IR REKOMENDUOJAMAS JŲ DARBO KRŪVIS

5. Dienos stacionaro paliatyviosios pagalbos paslaugas pagal kompetenciją teikia specialistų komanda, kurią sudaro slaugytojas, slaugytojo padėjėjas, socialinis darbuotojas, medicinos psichologas, kineziterapeutas (toliau – specialistų komanda). Specialistų komandos darbą koordinuoja slaugytojas, kurio sprendimu į specialistų komandą gali būti įtraukti ir kiti specialistai.

6. Specialistų komandoje dienos stacionaro paliatyviosios pagalbos paslaugas teikiantys Aprašo 5 punkte nurodyti specialistai turi būti išklause paliatyviosios pagalbos teikimo pagrindų mokymo programą, suderintą su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, ir turintys tai patvirtinantį pažymėjimą. Paliatyviosios pagalbos teikimo pagrindų mokymo programos reikalavimai nustatyti šiuo įsakymu patvirtintame Paliatyviosios pagalbos teikimo pagrindų mokymo programos reikalavimų apraše. Kas penkerius metus, skaičiuojant nuo paliatyviosios pagalbos teikimo pagrindų mokymo programos baigimo dienos, specialistai turi išklausti ne trumpesnę kaip 8 val. paliatyviosios pagalbos teikimo profesinės kvalifikacijos tobulinimo programą, suderintą su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija.

7. Dienos stacionaro paliatyviosios pagalbos paslaugas gaunantį asmenį konsultuoja jam ambulatorines paliatyviosios pagalbos paslaugas namuose teikiantis gydytojas.

8. Dienos stacionaro paliatyviosios pagalbos paslaugos asmeniui teikiamos ne trumpiau kaip 4 valandas ir ne ilgiau kaip 12 val. per dieną.

9. Dienos stacionaro paliatyviosios pagalbos paslaugas teikiančių specialistų rekomenduojami darbo krūviai (per dieną):

- 9.1. slaugytojas, dirbdamas 1 etato krūviu, paslaugas teikia ne daugiau kaip 8 pacientams;
- 9.2. slaugytojo padėjėjas, dirbdamas 1 etato krūviu, paslaugas teikia ne daugiau kaip 8 pacientams;
- 9.3. kineziterapeutas, dirbdamas 1 etato krūviu, paslaugas teikia ne daugiau kaip 8 pacientams;
- 9.4. medicinos psichologas, dirbdamas 1 etato krūviu, paslaugas teikia ne daugiau kaip 8 asmenims (pacientams ir (arba) jų artimiesiems);
- 9.5. socialinis darbuotojas paslaugas kontaktiniu būdu teikia ne mažiau nei 2 valandas kiekvieną darbo dieną.

III SKYRIUS

REIKALAVIMAI PATALPOMS, MEDICINOS PRIEMONĖMS IR KITAI ĮRANGAI

10. Teikiant dienos stacionaro paliatyviosios pagalbos paslaugas, privaloma turėti šias medicinos priemones ir įrangą:

- 10.1. fonendoskopas;
- 10.2. kraujospūdžio matavimo aparatas;
- 10.3. sterilūs ir nesterilūs įvairių dydžių pleistrai;
- 10.4. vienkartinės pirštinės (sterilios ir nesterilios);
- 10.5. sterilus ir nesterilus tvarsčiai;
- 10.6. nesterili vata;
- 10.7. vienkartiniai švirkštai;
- 10.8. 12 derivacijų elektrokardiografas;
- 10.9. gliukometras;
- 10.10. oksigenokonzentratorius su tracheostominėmis nosytėmis bei įvairių dydžių deguonies kaukėmis;
- 10.11. gleivių siurbiklis su įvairių dydžių siurbimo kateteriais;
- 10.12. vienkartiniai švirkštai, lašinės, intraveniniai kateteriai;
- 10.13. priemonės tracheostomai, kolostomai, cistostomai ir kitoms stomoms prižiūrėti;
- 10.14. šlapimo, išmatų surinktuvai;
- 10.15. medicininis termometras;
- 10.16. Žane švirkštas;
- 10.17. zondas skrandžiui plauti;
- 10.18. chirurginės žirkklės;
- 10.19. anatininiai ir chirurginiai pincetai;
- 10.20. vienkartinės arba daugkartinės menteinės;
- 10.21. Ambu maišas su įvairių dydžių deguonies kaukėmis;
- 10.22. specialūs dezinfekcijos, ikisterilizacinio apdorojimo, sterilizavimo indai ir priemonės;
- 10.23. implantuoto centrinės venos kateterio infuzijos ir tvarsliavos rinkiniai;
- 10.24. Infuzomatas;
- 10.25. medicininė kušetė;
- 10.26. procedūrų staliukas;
- 10.27. medicininė širma;
- 10.28. vaistų spinta;
- 10.29. medicininės svarstyklės;
- 10.30. spjauodyklė;
- 10.31. mobilus keltuvas;
- 10.32. asmens sveikatos priežiūros įstaigos pirmosios medicinos pagalbos rinkinys, atitinkantis Asmens sveikatos priežiūros įstaigos pirmosios medicinos pagalbos rinkinio apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. V-450 „Dėl

Asmens sveikatos priežiūros įstaigos pirmosios medicinos pagalbos rinkinio aprašo, Pirmosios pagalbos rinkinio aprašo ir Asmens sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijos teikiant pirmąją medicinos pagalbą aprašo patvirtinimo“, nustatytus reikalavimus;

10.33. kitos priemonės, atsižvelgiant į paciento poreikius.

11. ASPĮ, teikiančioje dienos stacionaro paliatyviosios pagalbos paslaugas turi būti įrengtos šios patalpos:

11.1. priėmimo patalpa;

11.2. palatos, iš kurių bent dvi vienvietės ir viena dvivietė (minimalus plotas vienam asmeniui turi būti ne mažesnis kaip 7 kv. m. Rekomenduojamas minimalus plotas vienam asmeniui – 9 kv. m.);

11.3. procedūrų kabinetas;

11.4. personalo poilsio patalpa;

11.5. kiekvienoje palatoje įrengti neįgaliesiems pritaikyti tualetas ir vienas dušas ir (arba) vonia (bendra vonios ir tualetų zona negali būti mažesnė nei 6 kv. m, tualetų ir dušo ir (arba) vonios plotas neįskaitomas į minimalaus ploto, tenkančio vienam asmeniui palatoje, plotą);

11.6. neįgaliesiems pritaikytas tualetas, vonia ir (ar) dušas (ne palatose);

11.7. specialistų komandos narių konsultacijų kabinetas (-ai);

11.8. kineziterapijos patalpa;

11.9. bendroji patalpa, kurioje kiekvienam asmeniui turi būti sudaroma galimybė atsisėsti ar važiuoti vežimėliu ir nevaržomai judėti. Rekomenduojamas bendrosios patalpos plotas 100 kv. m., tačiau patalpa negali būti mažesnė nei 60 kv. m.

IV SKYRIUS

DIENOS STACIONARO PALIATYVIOSIOS PAGALBOS PASLAUGŲ TEIKIMO TVARKA

12. Dienos stacionaro paliatyviosios pagalbos paslaugos teikiamos suaugusiems asmenims, kurių sveikatos būklė atitinka visus šiuos kriterijus:

12.1. ligai gydyti išnaudotos visos aktyviojo gydymo galimybės (išskyrus chemoterapiją, spindulinę terapiją, paliatyviąją chemoterapiją, biologinę terapiją, hormonų terapiją ir dializes), liga progresuojanti ir pavojinga gyvybei;

12.2. paciento sveikatos būklė pagal Rytų kooperatinės onkologijos grupės (angl. Eastern Cooperative Oncology Group, ECOG) skalę įvertinta 1 arba daugiau balų ir (arba) BARTHEL indeksas – 60 arba mažiau balų, ir (arba) Karnovskio indeksas – 40 arba mažiau balų;

12.3. pacientui reikalinga simptomų terapija, t.y. ligos simptomų valdymas, kuris gali pagerinti paciento ir jo artimųjų gyvenimo kokybę.

13. Dienos stacionaro paliatyviosios pagalbos paslaugos vaikams teikiamos, jei vaikas serga progresuojančia ir pavojinga gyvybei liga, kai reikalinga simptomų terapija, t. y. ligos simptomų valdymas, kuris gali pagerinti paciento ir jo artimųjų gyvenimo kokybę.

14. Dienos stacionaro paliatyviosios pagalbos paslaugos derinamos su ambulatorinėmis paliatyviosios pagalbos paslaugomis namuose, t. y. tam pačiam asmeniui tą pačią dieną gali būti teikiamos abiejų rūšių paliatyviosios pagalbos paslaugos.

15. Siuntimą dienos stacionaro paliatyviosios pagalbos paslaugai išrašo ambulatorinės paliatyviosios pagalbos paslaugas teikiantis gydytojas, užpildydamas formą E027 „Siuntimas konsultacijai, tyrimams, gydymui“.

16. Teikiant dienos stacionaro paliatyviosios pagalbos paslaugas vykdomi ambulatorinės paliatyviosios pagalbos paslaugas teikiančio gydytojo paskyrimai ir procedūros bei veiksmai, nurodyti individualiame paliatyviosios pagalbos pacientui plane, sudarytame teikiant ambulatorines paliatyviosios pagalbos paslaugas paciento namuose.

17. Esant indikacijų, teikiant dienos stacionaro paliatyviosios pagalbos paslaugą taikomi paliatyviosios pagalbos veiksmai ir (arba) procedūros:

17.1. dirbtinė plaučių ventiliacija;

17.2. deguonies terapija;

- 17.3. enterinis ir (ar) parenterinis maitinimas;
 - 17.4. žarnyno valymas;
 - 17.5. invazinės skausmo malšinimo paslaugos;
 - 17.6. stomų ir dirbtinių angų priežiūra;
 - 17.7. skysčių išsiurbimas iš kvėpavimo takų;
 - 17.8. šlapimo pūslės kateterizavimas;
 - 17.9. pavienės medicininės reabilitacijos paslaugos;
 - 17.10. žaizdų, opų, pragulų priežiūra;
 - 17.11. implantuoto centrinės venos kateterio naudojimas ir priežiūra;
 - 17.12. morfino pompų administravimas ir priežiūra;
 - 17.13. esant indikacijų, kiti paliatyviosios pagalbos veiksmai arba procedūros.
18. Esant indikacijų, pacientai gali būti siunčiami į ASPI, teikiantis reikiamas asmens sveikatos priežiūros paslaugas (pvz., stomoms suformuoti esant mechaniniam žarnų nepraeinamumui ir kt.). Tokiu atveju informuojamas pacientui ambulatorines paliatyviosios pagalbos paslaugas namuose teikiantis gydytojas, kuris išrašo siuntimą.

V SKYRIUS

DIENOS STACIONARO PALIATYVIOSIOS PAGALBOS PASLAUGŲ IŠLAIDŲ APMOKĖJIMO PSDF BIUDŽETO LĖŠOMIS TVARKA

19. Dienos stacionaro paliatyviosios pagalbos paslaugos, teikiamos paliatyviosios pagalbos dienos stacionare, apmokamos pagal bazinės kainas, nustatytas Asmens sveikatos priežiūros paslaugų (išskyrus aktyviojo gydymo), apmokamų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis, ir jų bazinių kainų sąrašę, patvirtintame Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2022 m. lapkričio 3 d. įsakymu Nr. V-1630 „Dėl asmens sveikatos priežiūros paslaugų ir jų bazinių kainų sąrašo bei su šiomis paslaugomis susijusių priemonių, mokamų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis, sąrašų patvirtinimo“.

20. Jeigu teikiant dienos stacionaro paliatyviosios pagalbos paslaugas gydymą būtina pratęsti tos pačios ASPI stacionaro skyriuje tą pačią dieną, iš PSDF biudžeto lėšų mokama tik už stacionaro skyriuje teiktas paslaugas.

Papildyta priedu:

Nr. [V-136](#), 2024-01-31, paskelbta TAR 2024-02-01, i. k. 2024-01851

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro
2007 m. sausio 11 d. įsakymu Nr. V-14
(Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro
2022 m. rugsėjo 30 d. įsakymo Nr. V-1510
redakcija)

**PALIATYVIOSIOS PAGALBOS TEIKIMO PAGRINDŲ MOKYMO PROGRAMOS
REIKALAVIMŲ APRAŠAS**

1. Paliatyviosios pagalbos teikimo pagrindų mokymo programos reikalavimų aprašas (toliau – aprašas) nustato paliatyviosios pagalbos teikimo pagrindų neformaliojo švietimo profesinės kvalifikacijos tobulinimo programos (toliau – programa) reikalavimus.

2. Programą vykdo aukštoji mokykla, rengianti asmens sveikatos priežiūros specialistus. Asmens sveikatos priežiūros įstaiga, kurioje vykdomas praktinis mokymas pagal programą, turi turėti įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją, suteikiančią teisę teikti ambulatorines ir (arba) stacionarines paliatyviosios pagalbos asmens sveikatos priežiūros paslaugas. Paliatyviosios pagalbos teikimo praktikos mokytojai turi turėti ne trumpesnę kaip 1 metų paliatyviosios pagalbos teikimo praktinio darbo patirtį.

3. Programa negali būti trumpesnė nei 44 valandos: 8 valandų trukmės praktinio mokymo kursas asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, teikiančioje ambulatorines ir (arba) stacionarines paliatyviosios pagalbos asmens sveikatos priežiūros paslaugas, ir 36 valandų trukmės teorinis kursas. Praktinio mokymo kursas yra privalomas gydytojams, slaugytojams ir slaugytojų padėjėjams, o kitiems paliatyviosios pagalbos komandos specialistams rekomenduojamas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-784](#), 2023-07-07, paskelbta TAR 2023-07-07, i. k. 2023-14169

4. Programos teorinio kurso privalomos temos nurodytos lentelėje „Teorinio mokymo temos“.

Lentelė. Teorinio mokymo temos.

Eilės Nr.	Temos pavadinimas	Privaloma (+)		
		Gydytojams	Slaugytojams	Kitiems specialistams
1.	Psichologinė ir dvasinė parama	+	+	+
2.	Bendravimas su pacientu ir jo artimaisiais	+	+	+
3.	Komandos nariai ir darbas komandoje	+	+	+
4.	Šeima ir jos vaidmuo teikiant paliatyviąją pagalbą	+	+	+
5.	Neviltis ir kančia	+	+	+
6.	Išankstinis paliatyviosios pagalbos paslaugų planavimas ir paciento priežiūros tikslai	+	+	+
7.	Pacientų, kuriems reikalinga paliatyvioji pagalba, identifikavimas	+	+	+
8.	Neišvengiama mirtis	+	+	+
9.	Bendruomenės įtraukimas	+	+	+
10.	Slaugytojo sudaromas paciento priežiūros planas	-	+	-
11.	Simptominė terapija ir jos taikymas	+	+	+

12.	Pykinimas, vėmimas, žarnų nepraeinamumas	+	+	+
13.	Skausmo terapija	+	+	+
14.	Kvėpavimo sutrikimai	+	+	+
15.	Delyras	+	+	+
16.	Nerimas ir depresija	+	+	+
17.	Paliatyvūs gydymo metodai taikant sedaciją	+	+	+
18.	Kritiniai atvejai	+	+	+
19.	Medicininė pagalba mirštant	+	+	-
20.	Anoreksija, kacheksija, maitinimasis, nuovargis	+	+	+
21.	Pacientai, sergantys neonkologinėmis ligomis	+	+	+
22.	Paliatyvioji vaikų priežiūra	+	+	+

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-784](#), 2023-07-07, paskelbta TAR 2023-07-07, i. k. 2023-14169

5. Praktinio mokymo metu specialistai turi:
 - 5.1. išmokyti užpildyti ir programuoti vaistinių preparatų pompas;
 - 5.2. susipažinti su stomų priežiūros principais;
 - 5.3. susipažinti su parenterinio maitinimo taikymo praktiniais aspektais;
 - 5.4. išmokyti užmegzti pokalbį su pacientu, įvertinti jo sveikatos būklę;
 - 5.5. išmokyti administruoti ir prižiūrėti implantuotą centrinės venos kateterį.

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas
Nr. [V-469](#), 2008-05-16, Žin., 2008, Nr. 59-2246 (2008-05-24), i. k. 1082250ISAK000V-469
Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. sausio 11 d. įsakymo Nr. V-14 "Dėl Paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiems ir vaikams teikimo reikalavimų aprašo patvirtinimo" pakeitimo
2.
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas
Nr. [V-702](#), 2009-08-28, Žin., 2009, Nr. 107-4485 (2009-09-08), i. k. 1092250ISAK000V-702
Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. sausio 11 d. įsakymo Nr. V-14 "Dėl Paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiems ir vaikams teikimo reikalavimų aprašo patvirtinimo" pakeitimo
3.
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas
Nr. [V-589](#), 2014-05-15, paskelbta TAR 2014-05-19, i. k. 2014-05491
Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. sausio 11 d. įsakymo Nr. V-14 "Dėl Paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiems ir vaikams teikimo reikalavimų aprašo patvirtinimo" pakeitimo
4.
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas
Nr. [V-946](#), 2015-08-13, paskelbta TAR 2015-08-17, i. k. 2015-12342
Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. sausio 11 d. įsakymo Nr. V-14 „Dėl paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiems ir vaikams teikimo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo
5.
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas
Nr. [V-672](#), 2016-05-26, paskelbta TAR 2016-05-31, i. k. 2016-14357

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. sausio 11 d. įsakymo Nr. V-14 „Dėl Paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiesiems ir vaikams teikimo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1488](#), 2018-12-21, paskelbta TAR 2019-01-23, i. k. 2019-01001

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. sausio 11 d. įsakymo Nr. V-14 „Dėl Paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiesiems ir vaikams teikimo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-2657](#), 2021-11-23, paskelbta TAR 2021-11-23, i. k. 2021-24074

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. sausio 11 d. įsakymo Nr. V-14 „Dėl Stacionariųjų paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiesiems ir vaikams teikimo ir apmokėjimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis reikalavimų aprašo ir Ambulatorinių paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiesiems ir vaikams teikimo ir apmokėjimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

8.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1510](#), 2022-09-30, paskelbta TAR 2022-10-03, i. k. 2022-20016

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. sausio 11 d. įsakymo Nr. V-14 „Dėl Stacionariųjų paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiesiems ir vaikams teikimo ir apmokėjimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis reikalavimų aprašo ir Ambulatorinių paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiesiems ir vaikams teikimo ir apmokėjimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

9.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-2011](#), 2022-12-30, paskelbta TAR 2022-12-30, i. k. 2022-27544

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. sausio 11 d. įsakymo Nr. V-14 „Dėl Stacionariųjų paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiesiems ir vaikams teikimo reikalavimų aprašo, Ambulatorinių paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiesiems ir vaikams teikimo reikalavimų aprašo ir Paliatyviosios pagalbos teikimo pagrindų mokymo programos reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

10.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-784](#), 2023-07-07, paskelbta TAR 2023-07-07, i. k. 2023-14169

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. sausio 11 d. įsakymo Nr. V-14 „Dėl Stacionariųjų paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiesiems ir vaikams teikimo reikalavimų aprašo, Ambulatorinių paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiesiems ir vaikams teikimo reikalavimų aprašo ir Paliatyviosios pagalbos teikimo pagrindų mokymo programos reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

11.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-136](#), 2024-01-31, paskelbta TAR 2024-02-01, i. k. 2024-01851

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. sausio 11 d. įsakymo Nr. V-14 „Dėl Stacionariųjų paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiesiems ir vaikams teikimo reikalavimų aprašo, Ambulatorinių paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiesiems ir vaikams teikimo reikalavimų aprašo ir Paliatyviosios pagalbos teikimo pagrindų mokymo programos reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

12.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-135](#), 2024-01-31, paskelbta TAR 2024-02-01, i. k. 2024-01850

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. sausio 11 d. įsakymo Nr. V-14 „Dėl Stacionariųjų paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiesiems ir vaikams teikimo reikalavimų aprašo, Ambulatorinių paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiesiems ir vaikams teikimo reikalavimų aprašo ir Paliatyviosios pagalbos teikimo pagrindų mokymo programos reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo